

Mnozí z vás viděli film „Kladivo na čarodějnice“ režiséra Otakara Vávry. Podívejme se na problematiku čarodějnických procesů podrobněji. Jak se stavěla k čarodějnickým procesům katolická církev v dějinách?

Již od raných křesťanských dob odmítala církevní autorita pohanský názor, že ďábel může někomu udělit čarodějnou moc ke škodě druhých. Jsou známy ostré výroky sv. Jana Zlatoústého a dalších církevních otců proti tomu. Císař Karel Veliký v 8. století trestal dokonce smrtí ty, kteří tento nesmysl šířili. Biskupský zákoník v 10. století v Německu hrozí za jeho hlásání přísnými církevními tresty. Papež sv. Řehoř VII. zaslal v sedmdesátých letech 11. století dánskému králi Haraldovi dopis, kde mu zakazuje konat čarodějnické procesy. Dánsko bylo tenkrát postiženo suchem a neúrodou. Svedlo se to na domnělé „čarodějnice“. Papež králi napsal: „**Spíše hleďte odstranit metly Božího hněvu pokáním a ne je ještě rozmnožovat běsněním proti nevinným.**“

Podivná buľa

Ve 12. a 13. století se však rozšířil albigenský blud, jenž připisoval ďáblu stejnou moc jako Bohu. To se projevilo nárůstem satanistických sekt a oživením staré pověry o možnosti intimního kontaktu se zlými duchy. Ti prý mohou udělit člověku schopnost škodit druhým. Též doba renesance se svým velebním pohanstvím a jeho mýtů napomohla rozšíření čarodějnické pověry. Církevní autorita před ní kapituluje roku 1484, kdy papež Innocenc VIII. vydává buľu, v níž dobové pověry o čarodějnicích schvaluje. Dva němečtí dominikáni Jakob Spengler a Heinrich Institoris napsali knihu „Kladivo na čarodějnice“. Ta vyvolala protičarodějnické běsnění. Oba autoři byli inkvizitory. Vyslyšení se jim často hrdě a bez mučení přiznávali,

že „létají na čarodějnické sabaty na koštěti“ apod. Tito soudci nic nevěděli o účinku halucinogenních odvarů z rostlin, které účastníci satanských shromáždění požívali.

Zákaz upalování

Čarodějnické procesy probíhaly v 16. a 17. století především v Německu a ve Švýcarsku. Zasáhly jak katolické, tak protestantské oblasti. V katolické jižní Evropě byly velice řídké, v papežském církevním státě došlo k upálení několika čarodějnic kolem roku 1500 za pontifikátu Alexandra VI. a Julia II. O 70 let později však jiný papež, sv. Pius V., tyto procesy zcela zakázal. Čarodějnické procesy byly většinou dílem světských soudců, církevní inkvizice se na nich podílela velmi zřídka. Nejhorší situace nastala, když se čarodějnické procesy dostaly do rukou zločineckých individuí, která se chtěla obohatit na majetku svých obětí. Přesně toto byl případ soudce Bobliga v Šumperku z filmu Kladivo na čarodějnice.

Boj za nevinné oběti

V Německu vystupovali proti čarodějnickým procesům zejména jezuité Adam Tanner, Johann Becan a především Friedrich von Spee, jenž napsal spis, v němž teologicky dokazuje nesmyslnost čarodějnické pověry a procesů. U protestantů vynikli jako odvážní bojovníci proti tomuto zlu lékař Johann Weyer a právník Christian Thomasius. Archivní materiály také dokazují aktivitu papežů na obranu nevinných. Klement VIII., Pavel V. a Innocenc X. zabránili pod hrozbou exkomunikace čarodějnickým procesům v severní Itálii, méně úspěšně však byli ve Švýcarsku aj., kde ani klatba nepomohla. Mnozí soudci, kteří vedli čarodějnické procesy v severní Itálii, byli po intervenci papežů zatčeni kvůli zneužití svých pravomocí. Velkoinkvizitor římské inkvizice kardinál Desiderio Scaglia napsal na počátku 17. století doslova: „Zkušenost ukazuje, že při vedení procesů proti čarodějnicím a kouzelníkům rozliční soudci, inkvizitoři, ale i biskupové a jejich vikáři se

dopouštějí těžkých a závažných chyb, které jsou proti spravedlnosti a působí újmu nevinným ženám. Mnoho světských soudců je třeba obvinít, že při těchto procesech užívají kruté a protiprávní metody, zejména bezdůvodné mučení a žalářování. Většina rozsudků smrti je vynášena vůči jasně nevinným lidem, jediným důkazem je tu jejich údajné doznání, vynucené krutým mučením.“

Sčítání obětí

V první polovině 18. století postupně evropské státy tresty smrti za domnělé čarodějství ruší. Poslední čarodějnice byla upálena r. 1787 v protestantském kantonu Glarus ve Švýcarsku. Celkový počet obětí protičarodějnického šílenství v Evropě za období od 14. do 18. století čítá asi 55 tisíc, a to jak u katolíků, tak u protestantů. Čarodějnická pověra není křesťanského, nýbrž pohanského původu. Církev ji na počátku středověku vymýtila. Když ale později opět ožila, někteří představitelé církve ji bohužel přijali. Nutno ale vidět i druhou stránku věci, že zhruba stejný počet reprezentantů církve v té době zastával odmítavé stanovisko a bránil nevinné oběti. O tom současní odpůrci křesťanství mlčí. Proto je třeba z naší strany tím více o tom psát a hovořit.

Tragické pokračování

Čarodějnické procesy se staly jakousi předehrou pro pozdější komunistické procesy v Sovětském svazu třicátých let a u nás v padesátých letech 20. století. Tehdy také mnoho lidí bylo odsouzeno na základě zcela vyhaného obvinění k trestu smrti pouze na základě „doznání“ vynuceného krutým mučením. To už je ale kapitola z dějin novověkého bezbožectví, nikoli z dějin katolické církve.

foto: wikipedia

PhDr. Radomír Malý

Upalovávala Katolická církev Čarodějnice?

Nejvyšší

Tak kdo je vlastně ze všech nejvyšší? Nejvyšší je přece ten, kdo měří nejvíc. Nejvyšším člověkem na světě by potom byl Ukrajinec Leonid Stadnyk s neuvěřitelnými 259 centimetry. Guinnessova kniha však říká, že nejvyšší je 236 centimetrů vysoký Číňan Pao Si-šun. Ukrajinec se totiž komisí Guinnessovy knihy rekordů nenechal oficiálně změřit.

ŽIRAF A KRÁLOVŮV ZVÍŘAT?

Všichni dobře víme, že králem zvířat je lev. Je však klidně možné, že když se vládce mezi zvířaty kdysi volil, zvítězil lev jen těsně nad žirafou. Dospělá žirafa se může pyšnit pohledem z výšky zhruba 5,5 metru a právem tak tomuto druhu patří výškový primát mezi zvířaty. A navíc má tak dlouhý jazyk, že mu může konkurovat snad jen mravenečník. :-)

NEJVYŠŠÍ STAVBA

Tento primát patřil do roku 2003 dvěma věžím v malajském městě Kuala Lumpur, takzvaným Petronas Towers, které měří úctyhodných 452 metrů. Snaživi čínští stavitelé a architekti se však rozhodli tato „dvojčata“ trumfnout, a tak vznikla v severním cípu čínského ostrova Tchaj-wan věž ještě vyšší. Kuriozitou je, že nejvyšší budovou světa se tento mrakodrap stal už v roce 2003, ačkoliv ještě nebyl dostavěný. Kompletně dokončená stavba měřící rekordních 508 metrů byla nakonec slavnostně otevřena v létě 2004.

NEJVYŠŠÍ

Himalájského obra Mount Everest s jeho 8 848 metry určitě nikdo nepřeroste. A tak si všichni můžeme uvědomit, že nejvyšší je Bůh, který stvořil všechno to, co je na Zemi a ve vesmíru i se všemi vysokými lidmi, zvířaty či stavbami, které nás obklopují. Stejně jako si to uvědomili i babylonané před několika tisíci lety.

Josef Lavička

KLOKOČKA, STAPIN a CARCASSONE

Víte, kde je Klokočka? A co má společného s Carcassone? Odpověď určitě bez problémů zvládnou ministranti z Mnichova Hradiště (a taky já, ale ode dneška určitě i vy :-). Otec Radek Jurnečka, který je jejich duchovním správcem, mě totiž loni zavezl k lesní kapli, které se říká Klokočka.

Vedoucí diecézního katechetického střediska Litoměřické diecéze, kněz Radek Jurnečka

Klokočí je keř, jehož suché plody se používaly k výrobě růženců. Dnes už ho tam snad ani nenajdete. Místo něho však bude čekat pramen výborné vody. Nedaleké bývalé lázně (dnes je to myslivna) připomínají, že voda byla i léčivá. Však tam podle pověsti k záračným uzdravením také došlo. Jedním z taktů uzdravených byl i člen rodu Valdštejnů a ti pak přímo nad studánkou postavili krásnou „vodní“ kapli. Skutečně, voda z pramene vyvěrá přímo pod ní.

Kaple je zasvěcena svatému Stapinovi. A o něm jsem zjistil, že byl biskupem právě v Carcassone. Už za života byl velmi vyhlášený a oblíbený. Díky své skromnosti a upřímné modlitbě mu Pán Ježíš dopřál vykonat i mnoho zázraků. Dodnes stojí blízko jeskyně Cruzel, kde se modlíval, jeho kaple. Prý tam ukazují i skálu, ve které jsou dvě jamky vytlačené jeho koleny během dlouhých modliteb. Svátek má 6. srpna. Věřící z Mnichova Hradiště a okolí se však scházejí ke své pouti na Klokočku vždy o první sobotě od května do října. Pokud tedy nevíte, co s prodlouženým víkendem od 1. do 3. května, tak se tam stavte. Navštívit můžete i mnoho dalších zajímavostí v okolí. Tatínka třeba zaujme blízký pivovar, který své cisterciácké založení připomíná už jen názvem piva „Klášter“.

text a foto otec Jiří Kaňha

A CO BIBLE?

Každý ministrant by určitě dokázal uhádnout, jaká je nejvyšší stavba v Bibli. Je to Babylonská věž, kterou chtěli postavit obyvatelé starověké Sumerské říše – babylonané. Tato věž měla totiž sahat až do nebe. Bůh však pyšným stavitelům zmátl jejich jazyky a oni pak už nebyli schopni se navzájem domluvit.

foto: www.wikipedia.org